

CECILIA
SAHLSTRÖM

OIKEUDEN- TUOJA

Cecilia Sahlström

Oikeudentuoja

Suomentanut Pasi Punnonen

SAGA Egmont

Oikeudentuoja

Translated by Pasi Punnonen

Original title: *I egna händer*

Original language: Swedish

Copyright © 2018, 2023 Cecilia Sahlström and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788727026770

1. POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

1

"Vihdoinkin", mies kuiskasi.

Vihdoinkin. Hän suuteli naista, puristi tätä lujasti puoleensa. Hänen lämpönsä levisi pian naisen sisälle.

Nainen hengitti rauhallisemmin. Miehen tuoksu, toisensa tapaavat huulet ja sydämen vakaa syke vaikuttivat naiseen tyynnyttävästi ja pelko antoi myöten. Isot kädet hivelivät naisen hiuksia.

Vaatteet olivat mytyssä lattialla.

Heidän alastomat ruumiinsa painautuivat kiinni toisiinsa ja alkoivat liikkua yhteisessä tahdissa. Nainen saavutti huippunsa miestä ennen, ja kun mies ehti hänen peräänsä, aika oli lopussa, heidän täytyi erota toisistaan. Se tuntui joka kerralla aiempaa tuskallisemmalta.

Nainen kiiruhti vaivihkaa kadulta toiselle pyrkiessään kotia kohti. Tuli Slagtoftavägenille ja kääntyi sitten oikealle, Storgatanille. Sää oli viileä ja selkeä, tähdet tuikkivat mustalla taivaalla. Hän ohitti yöksi autioituneen Månssonin autoliikkeen.

Häntä vaivasi tavalliseen tapaan pelko siitä, että joku näkisi hänet, lähtisi hänen peräänsä, tietäisi, mitä hän oli tehnyt. Huolen väre kiiri pitkin hänen selkäänsä. Sen tunteen hän oli kokenut samaan öiseen aikaan miltei joka viikko niiden kuukausien aikana, joina hän oli tapaillut sitä miestä. Ihmistä, jota hän rakasti yli kaiken. Hän puristi kätensä nyrkkiin ja terästi katsettaan rypistäen kulmiaan. Hän uskalsi tuskin edes hengittää. Katse haravoi ympäristöä majakan valokeilan lailla. Hän yritti aavistella uhkaavia vaaroja. Tietämättä, mitä hänen tarvitsi pelätä. Ja mitä taas ei tarvitsisi.

Äkkiä hän kuuli takaansa rahinaa. Kuin sora olisi rasahtanut raskaiden askelten alla. Sydän hurjistui hänen rinnassaan. Hän kääntyi, niin äkkiä, että pitkä palmikko lennähti hänen selkäänsä vasten, huomaamatta kuitenkaan mitään tavallisuudesta poikkeavaa. Ei siellä ollut ketään. Hän toisteli itsekseen kuvitellessa koko jutun, mutta viipyi silti hetken paikallaan odottaen, että ankarasti jyskyttävä sydän tyyntyisi ja päässä kuuluva kohina asettuisi. Sitten hän kiiruhti eteenpäin, ääntä pitämättä, Sandahlin muotitalon ohitse, Hörbyn vanhan torin poikki ja oli viimein kotona.

Hän kömpi vuoteeseen tietoisuus täynnä sitä miestä ja rakkautta, mutta pääsemättä eroon rinnassa tykyttävästä pelosta. Vanhemmat nukkuivat ja hän kuuli isänsä kuorsaavan, vaikka oli sulkenut huoneensa oven perässään.

Tobias kulki nopein askelin pysäköintialueelle, avasi auton oven ja kumartui pikkuriikkisen istuutuakseen ajajan paikalle. Hän kuuli takaansa jotakin, mutta ei ehtinyt nähdä mitä tai kuka siellä oli ennen kuin hänen päänsä oli joutunut yhtäkkiä ruuvipenkkimäiseen puristukseen. Oli vaikea saada edes ilmaa keuhkoihin, ja häntä alkoi huimata. Iso ja vahva käsi oli kiertynyt hänen kaulansa ympärille, ja hänen silmissään välähteli. Ajatus pyrki esiin hänen aivojensa ääriltä, mutta ei oikein jaksanut nousta hänen tietoisuuteensa.

Hän vaistosi, että hänen kuuluisi tietää, kuka häntä ahdisteli. Mutta ei kyennyt pinnistämään esiin sitä oivallusta.

Hän yritti kiemurtautua vapaaksi, mutta mitä ankarammin hän pyristeli, sitä lujempaan ruuvipenkki puristui ja sitä vähemmän hän sai ilmaa keuhkoihinsa. Hän yritti imeä happea nenän kautta ja pitää samalla hätäännyksen loitolla. Hän oli pitkä ja roteva mies, mutta hän oivalsi, että häntä otteessaan pitävä henkilö oli vielä suurempi. Hän yritti pakottautua

rennoksi kyetäkseen hengittämään ja samalla voidakseen koota ajatuksiaan ja kenties tehdäkseenkin jotain.

Mies puuskutti raskaasti, ja tämän hengitys kutitti Tobiaksen niskaa. Samalla hän haistoi miehen kainalosta leyhättävää kirpeää hienhajua, joka yhdistyi selvästi erottuvaan partaveden tuoksuun.

"Et tapaa häntä enää tämän jälkeen", mies sähisi hänen oikeaan korvaansa.

Hengityksessä oli metallinen tuoksu.

Häntä. Tobiakselle ei jäänyt epäselvyyttä siitä, ketä mies tarkoitti. Hän yritti vastata, mutta ei saanut kuuluviin sanaakaan.

"Tämä on ensimmäinen ja viimeinen varoitus."

Hänen päässään kuohui ja kohisi. Sydän takoi hänen kurkussaan.

"Etkä katso", ääni sähähti.

Puristus heltisi hänen kaulaltaan. Vaimeat askelet loittonivat, mutta hän odotti hievahtamatta, kunnes ne olivat lakanneet kuulumasta.

Auton ovi oli yhä auki. Kännykkä oli etupenkillä. Hän näppäili numeron 112, mutta muutti mieltään. Hän istuutui ohjauspyörän taakse, ajoi ulos parkkipaikalta ja kääntyi vasemmalle Slagtoftavägenille, jatkoi vajaan kilometrin E22-tien liittymään ja koukkasi sitten vasemmalle ja kohti etelää ja Lundia. Kesken kaiken hänen jalkansa alkoivat vapista niin, että hänen täytyi pysähtyä tien sivuun. Puhelin kilahti samalla saapuneen viestin merkiksi.

Komisario Sara Vallén heräsi hitaasti ja hapuili kännykkää käteensä. Hän huokaisi helpotuksesta todetessaan, että puhelimen digitaalinumerot kertoivat kellon olevan vasta kahdeksan. Aurinko valutti sinnikkäästi säteitään kaihtimen säleiden lomitse huoneen lyhyellä seinustalla olevaan peiliin. Se tarjosi toivoa. Rakas syksy, Sara tuumi venytellessään vuoteessa.

Tänään tulisi hänen vuoronsa mennä todistamaan Peter Matssonia vastaan käytävässä oikeuskäsittelyssä. Oikeus oli istunut jo useita päiviä, ja huominen omistettaisiin loppulausunnoille. Sitten se olisi ohi, ja Sara voisi jatkaa eteenpäin. Edellisinä päivinä aiheena olivat olleet kaikki ne vuodet, joiden ajan Matsson oli pahoinpidellyt vaimoaan. Saran kävi Linda Matssonia sääliksi, vaikka häntä samalla suututti se, että nainen oli sietänyt sellaista kohtelua niinkin kauan. Vuosikautisen poliisikokemuksensa perusteella Sara toisaalta tiesi, kuinka hankalaa kaltoin kohdeltujen naisten oli pyrkiä irtaantumaan väkivallan leimaamista ihmissuhteista. On niin

valtava paine normalisoida väkivaltaa. Kuten minunkin tapauksessani, Sara ajatteli ja sipaisi sivuun kasvojaan kutittavia hiuksia sivuun.

Hän keikautti jalkansa vuoteen reunan yli ja nousi istualleen, ravisteli itseään vapautuakseen hartioitaan painostavasta vastenmielisyyden aistimuksesta. Vatsaan pesiytyneestä ahdistuksesta oli työläämpi päästä eroon.

Kesästä ei ollut oikeastaan kovinkaan kauan, mutta tuntui yhtä kaikki kuin siitä olisi kulunut ikuisuus, kokonainen elinikä. Kesästä, jota hän ei koskaan unohtaisi. Se kesä oli ylivoimaisesti pahin, jonka hän oli koskaan kokenut. Siihen liittyi poika, joka oli ampunut itsensä syyllistyttyään useaan murhaan, jouduttuaan sitä ennen kestävänsä suunnattoman paljon murhetta. Hänen poikansa Johannes, joka oli joutunut pidätetyksi epäiltynä rikoksesta, jota ei ollut tehnyt. Ja vielä Peter Matsson, poliisikollega, johon hän oli ihastunut ja joka oli osoittautunut hurmuriin petolliseen asuun sonnustautuneeksi paholaiseksi. Tänäpä hän riisuisi sen asun miehen yltä.

Samalla taakse jäänyt kesä oli kuitenkin opettanut Saran ymmärtämään, kuinka hauras elämä oli ja kuinka tärkeää oli pitää yhtä.

Sara meni suihkuun ja antoi miltei polttavan veden verryttää ruumistaan. Hän tunnusteli rintojaan ja totesi ne täysin pehmeiksi. Sen tavan hän oli omaksunut vuosia sitten alettuaan käydä mammografiassa. Jälleen yksi päivä ilman rintasyöpää, hän päätteli katkaistessaan vedentulon.

Vaatteet oli varattu valmiiksi esiin, ja hän kokeili niitä. Otti vielä toisen vaateparren kaapista ja kokeili sitäkin. Ei, sekään ei toiminut. Viimein hän kohdisti valinnan mustiin farkkuihin, valkoiseen hihattomaan puseroon ja mustaan takkiin. Hän haki

Simrishamnista ostamansa bootsit makuuhuoneesta ja vei ne eteiseen. "Katsokaa kaikki, tässä minä nyt tulen", Jonny Svensson oli sanonut hänen ilmestyessään töihin ne jaloissaan. Sara hymyili muistikuvalle. Ei hän suinkaan suotta pitänyt niistä, mustista bootseista, joissa oli selkein, kaunein värein toteutetut koristekuviot.

4

Sara kiiruhti puolijuoksua Kalendegatania pitkin ja edelleen Malmön käräjäoikeuteen. Hän huiskautti tervehdyksen vastaanottovirkailijalle ja harppoi portaat ylös. Asianomistajan oikeusavustaja Marit Ståhl oli ylemmässä kerroksessa häntä odottamassa.

"Pahuksen kaupunki. Ei ainuttakaan parkkipaikkaa. Mutta sitäkin enemmän Q-Parkin kirottuja lappuliisoja."

"Ha ha, niinpä, sellaista se on kaupungeissa. Onneksi minä voin pyöräillä. Oletko harkinnut lausuntoasi?"

"Olen", Sara vastasi, "enkä vieläkään kykene tajuamaan, kuinka saatoin rakastua sellaiseen mieheen. Ja etten kaikkien näiden vakavien väkivaltarikosten parissa vietettyjen vuosien jälkeenkään tajunnut, mihin olin ryhtymässä."

"No jaa", asianajaja sanoi ja hymyili ystävällisesti, "ei se ole kovinkaan harvinaista."

"Ei, ei ole", Sara vahvisti ja naurahti. "Silti on uskomatonta, että minä melkein hyväksyin sen. Huomasin kuitenkin vaaran merkkejä jo melko pian. Ja kuitenkin..."

Sara vaikenä. Poliisirikostapausten erikoissyyttäjä Stig Malmsten astui odotushuoneeseen samaan aikaan kun Peter Matsson ja tämän puolustusasianajaja tulivat paikalle ja jutun käsittely kuulutettiin alkavaksi. He kaikki siirtyivät oikeussaliin ja asettuivat osoitetuille paikoilleen. Syyttäjä, Sara Vallén ja asianomistajan avustaja, asianajaja Marit Ståhl toiselle puolelle ja Peter Matsson ja tämän asianajaja heitä vastapäätä.

Sara ei olisi halunnut katsoa Peteriä, mutta pakottautui tekemään niin. Hän tavoitti miehen katseen eikä hellittänyt ennen kuin tämä väisti.

Saran poskia alkoi kuumottaa, vaikka salissa oli jääkylmä. Hän palautti mieleensä Rita Ankerin lohduttavat sanat. *Sellaista sattuu kaikkein täydellisimmässäkin maailmassa, etkä sinä ole tässä se, jonka tarvitsee hävetä, vaan se mies.*

Syyttäjä esitti puheenvuoronsa, puolustusasianajaja puolustuksensa. Todistajia kuultiin, Rita Anker ja Malva Gran, Peter Matssonin esimies, antoivat lausuntonsa. Sitten oli vuorossa oikeuslääkäri. Aika kulki hitaasti eteenpäin. Sitten Sara sai kimppuunsa puolustusasianajajan, ja hänellä oli täysi työ olla kiivastumatta.

"Tokihan sinä varmaankin provosoit Peter Matssonia käytökselläsi?" mies sanoi ja osoitti vastaajaa.

"Millä lailla?"

"Minä olen täällä se, joka esittää kysymykset", mies kivahti.

"En osaa vastata kysymykseen, koska en ymmärrä sitä", Sara tokaisi takaisin. Ja mulkaisi miestä.

"Muotoilen kysymyksen uudelleen", asianajaja sanoi ja nojautui taaksepäin. "Onko sinulla vihanhallintaongelmia?"

Sara tuijotti miestä.

"Ongelmia? Ei!"

"Mutta pitänee paikkansa, että harrastat judoa?"

"Niin."

"Ja olet tietävästi soveltanut taitojasi muuatta miestä vastaan eräässä toisessa yhteydessä?"

"Aivan, miestä, joka kävi kimppuuni."

"Joten onko sinulla vihanhallintaongelmia? Koska kyllähän sinä pahoinpitelit Peter Matssonia?"

"Mitä?"

Käräjäoikeuden puheenjohtaja liikahti kiusaantuneesti tuolillaan ja kurtisti otsaansa. Syyttäjä nousi, mutta puheenjohtaja kehotti viittauksellaan häntä istuutumaan takaisin paikalleen.

"Tahtoisiko asianajaja olla ystävällinen ja kertoa, mihin asianajaja näillä kysymyksillä pyrkii?" puheenjohtaja sanoi.

"Kyllä, totta kai. Peter Matssonilla on vammoja, jotka kertovat hänen joutuneen väkivallan uhriksi, vammoja, jotka jutun kantaja Sara Vallén on hänelle aiheuttanut. Joten onko Sara Vallénilla vaikeuksia hillitä väkivaltaisia taipumuksiaan? Lisättäköön vielä, että tämä ei ollut ensimmäinen kerta."

Sara ei kyennyt uskomaan korviaan.

Syyttäjä kohottautui jälleen paikaltaan.

"Millaisista vammoista tässä lienee kyse, kun emme kuulleet tätä ennen niistä mitään?" hän kysyi ja levitti kätensä.

"Aivan, millaisia nämä vammat ovat?" Marit Ståhl ja puheenjohtaja kysyivät yhteen ääneen.

"Pyydän lupaa esittää todisteeksi joukon valokuvia."

Oikeuden puheenjohtaja nyökkäsi, ja asianajaja astui pöytänsä takaa ja vei hänelle nipun kuvia. Sen jälkeen tämä toimitti kopiot syyttäjälle ja kantajan avustajalle. Kuvissa näkyi päivämäärä, sama, jona Sara oli käynyt lääkärissä ja saanut virallisen vahvistuksen vammojensa laadusta. Kuvat esittivät Peterin oikean silmän vieressä olevaa nirhaumaa ja toista sellaista miehen oikean solisluun kohdalla sekä lisäksi miehen leuassa erottuvaa mustelmaa, joka ei ollut kooltaan äyrin kolikkoa suurempi.

Puheenjohtajan ilme muuttui korostetun tyytymättömäksi.

"Mitä tämä on olevinaan, asianajaja? Soisin teidän pyrkivän tässä salissa toimissanne hieman korkeammalle älylliselle tasolle. Todistajan ei tarvitse vastata kysymykseen", puheenjohtaja lisäsi Saralle.

"Sovelsin vain vapaan todistelun oikeutta", asianajaja vastasi ja irvisti kuin olisi voinut pahoin.

"Asianajajan tarkoituksena on selvästikin esittää, että tämä olisi verrannollinen Sara Valléniin kohdistettuun väkivaltaan. Kuten totesin, toivoisin pyrittävän hieman korkeammalle älylliselle tasolle."

Asianajaja esitti vastalauseensa, mutta puheenjohtaja pysyi kannallaan, ja mies antoi myöten.

Käsittely jatkui koko päivän. Saran avustaja esitti vahingonkorvausvaatimuksen. Poistuessaan viimein oikeussalista Sara huokaisi helpotuksesta. Jännitys hellitti sentään vähäsen. Asianajaja Ståhl taputti häntä ystävällisesti käsivarrelle.

"Hyvinhän se sujui", tämä sanoi.

"Niin, mutta otti hemmetin lujille."

"Ymmärrän hyvin. Saamme kuulla päätöksen loppulausuntojen jälkeen."

Syyttäjä ei ollut edes maininnut muita vaihtoehtoja, esittänyt ainoastaan rangaistusvaatimuksen törkeästä naisrauhan loukkaamisesta. Ja he kaikki luottivat vakaasti siihen, että siitä rikoksesta Peter Matsson tuomittaisiin, kun uhreina olivat olleet sekä miehen vaimo että Sara.

Sara soitti Ritalle ennen kuin lähti ajamaan kotiin. "Ei mitään varsinaista helpotusta. Ainoastaan tyhjyyttä. Tyhjyyttä ja surua, mutta kiitos, että olit hengessä mukana", hän sanoi Ritan kysyttyä, miltä hänestä tuntui.

"Se on ymmärrettävää, ja lienee hyvin yleinen reaktio", Rita sanoi. "Tapahtunut mikä tapahtunut. Eikä meillä ole muutakaan järjestelmää näiden tilanteiden varalle. Kuten olemme kauan tienneet."

"Totta. Tärkeintä tässä on mielestäni kuitenkin se, että voidaan pitää sataprosenttisen varmana, että Matsson ei voi tämän jälkeen säilyttää virkaansa poliisitoimen piirissä. Niin kuin hyvä on. Hän ei todellakaan kuulu sinne."

5

Sara oli menossa ulos ovesta syödäkseen lounasta kaupungilla. Puhelin oli soinnut koko aamupäivän. Hänen täytyi päästä liikkeelle. Juuri kun hän antoi ulko-oven sulkeutua takanaan ja lähti alas rappuja, puhelin soi.

"Hei, täällä puhuu Marit Ståhl."

"Hei."

"Liikeneekö sinulta hetkinen?"

"Ilman muuta, joko päätös tuli?"

"Tuli, huomioon ottaen sen, että PAN, poliisin vastuulautakunta, on puoltanut Matssonin viraltapanoa, hän saa vuoden ja neljän kuukauden vankeusrangaistuksen. Ja hänet määrätään maksamaan sinulle 25 000 kruunun vahingonkorvaukset."

Sara tuhahti.

"Vuosi ja neljä kuukautta. Senkö hän saa pahoinpideltyään vuosikaudet vaimoaan ja vielä minua? Ei ole hurraamista."

"Ei, niinkin asian voi nähdä, mutta tuomio on kuitenkin melko ankara siihen nähden, että kaikkia tapahtumia ei ollut mahdollista varmistaa ja muutamat jäivät toteen näyttämättä. Matsson erotetaan joka tapauksessa virastaan eikä hän vastakaan saa töitä, joissa joutuu tekemisiin ihmisten kanssa."

Sara toisti tuhahtuksensa.

"Toki. Mutta silti. Onko Matssonilla edes rahaa? Millainen vahingonkorvaus Linda Matssonille määrättiin?"

"Hän saa 70 000."

Sara melkein kuuli Marit Ståhlin joutuvan puolustuskannalle.

"70 000, ei tässä ole hitto vieköön järjen hiventäkään.

Kaikkien niiden vuosien kärsimyksestä."

"Tiedän."

Sara huomasi itsekin kuulostavansa vanhalta narisevalta ovelta.

"No jaa, nyt se juttu on joka tapauksessa ohi. Ellei Matsson valita päätöksestä."

"Niin, se jää nähtäväksi."

"En yhtään hämmästyisi."

"Aivan, en minäkään. Mutta vaikka hän tekisi niin, uskon vakaasti, ettei tuomio muuksi muuttuisi, paitsi kenties kovemmaksi."

"Ei, ehkä ei. Mutta sitä ennen, kaikkea hyvää."

"Samoin itsellesi, Sara. Hei", Marit Ståhl toivotti keskustelun päätteeksi.

Sara saapui Hantverksgatanilla sijaitsevan La Cucinan eteen, meni sisälle ja istuutui ikkunapöytään.

Tarjoilija toi ruokalistan.

"Hei, tervetuloa. Mitä saisi olla? Pasta Arrabiata?" mies kysyi hymyillen.

Murha siirtolapuutarhassa paljastaa ihmismielen pahuuden.

Syksy ruotsalaisessa Lundin yliopistokaupungissa.

Siirtolapuutarhassa omenapuut notkuvat hedelmistä ja kukkapenkeissä loistavat asterit ja kehäkukat. Rauha rikkoontuu, kun yhdestä puutarhan mökeistä löytyy karmealla tavalla murhattu mies. Uhri vaikuttaa olleen kaikkien rakastama: sitoutunut sosiaalityöntekijä ja oikea mallikansalainen. Komisario Sara Vallén kuitenkin epäilee, että miehellä on ollut pimeäkin puoli – onhan joku halunnut tämän hengiltä. Mitä syvemmälle Sara ja hänen kollegansa penkovat vainajan menneisyyttä, sitä synkempiä salaisuuksia nousee päivänvaloon. Samaan aikaan Sara taistelee omien ongelmiansa kanssa, ja oikeusprosessi väkivaltaista ex-kumppania vastaan repii auki vanhat haavat.

Oikeudentuoja on Sara Vallénista kertovan rikossarjan toinen osa, mutta sen voi lukea myös itsenäisenä teoksena. Koukuttava teos on ollut Ruotsin Storytel Awards -ehdokkaana. Sahlströmin dekkareita on kuvattu uskottaviksi ja asiasisällöltään paikkansapitäviksi rikosromaneiksi.

Cecilia Sahlström on ruotsalainen rikoskirjailija, joka on työskennellyt 20 vuotta Ruotsin poliisissa. Sahlströmin esikoisdekkari Valkoinen syreeni nousi heti myyntimenestykseksi ja sitä keuhuttiin realistisesta ja oivaltavasta poliisityön kuvauksesta. Sahlström asuu perheineen Lundissa.